

EDUSKUNNAN VASTAUS 72/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on vuoden 2004 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laiksi kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain muuttamisesta (HE 281/2004 vp).

Valiokuntakäsittely

Ympäristövaliokunta on antanut asiasta mietinnön (YmVM 8/2005 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 31 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (669/1978) 2 §:n 1 momentti, 3, 4, 8, 8 a ja 9 §, 10 §:n 3 ja 5 momentti, 13 ja 15—18 § sekä 19 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 § osaksi laissa 20/1987, 4 § laissa 569/1982 ja mainitussa laissa 20/1987, 8 § laissa 420/1993, 8 a § mainitussa laissa 20/1987, 13 § osaksi mainitussa laissa 420/1993, 15 § mainitussa laissa 569/1982, 16 § osaksi laissa 75/1995, 17 § osaksi laissa 623/2003 ja 18 § osaksi mainitussa laissa 569/1982, sekä

lisätään lakiin siitä mainitulla lailla 623/2003 kumotun 14 §:n tilalle uusi 14 §, lakiin siitä lailla 1062/1998 kumotun 14 a §:n tilalle uusi 14 a § ja lakiin uusi 14 b § seuraavasti:

2 §

Tämän lain mukaan on pidettävä kunnossa ja puhtaana asemakaavalain (145/1931), rakennuslain (370/1958) tai maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisesti yleiseen käyttöön luovutettu tai luovutetuksi katsottava katu.

3 §

Kadun kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa.

Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen, kuten moottoriajoneuvoliikenteen, jalankulun ja polkupyöräilyn, tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.

Kadun kunnossapito käsittää kadun rikkoutuneen päällysteen korjaamisen tai uudelleen päällystämisen, sorapäällysteisen kadun tasaisena

pitämisen ja sorapäälysteisen kadun ajoradan pölyn sitomisen.

Kadun kunnossapitoon luetaan katualueella olevien istutusten, kadun kalusteiden, korokkeiden, suojakaiteiden, liikennemerkkien ja muiden vastaavien laitteiden kunnossapito.

Kadun kunnossapito käsittää myös ne toimenpiteet, jotka talvella ovat tarpeellisia kadun pysyttämiseksi 1 momentin mukaisessa kunnossa, kuten lumen ja jään poistamisen, kadun pinnan pitämisen tasaisena, liukkauden torjumisen, liukkauden torjumiseen käytetyn kiviaineksen poistamisen sekä katuojien, sadevesikourujen ja -kaivojen avoimna pitämisen.

Kunta voi päättää, jos liikenteelle ei aiheudu huomattavaa haittaa, että määrätty katu tai kadun osa pidetään talvella kunnossa vain osittain taikka että määrättyllä kadulla tai kadun osalla ei torjuta liukkautta, jotta sitä voidaan käyttää kulkemiseen. Liukkauden torjumatta jättämisestä on ilmoitettava.

4 §

Kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Tontinomistajan velvollisuutena on kuitenkin, jollei 8 §:stä muuta johdu, pitää tontin kohdalla oleva jalkakäytävä käyttökelpoisena poistamalla jalankulkua haittaava lumi ja jää sekä huolehtia liukkauden torjumisesta jalkakäytävällä ja liukkauden torjumiseen käytetyn kiviaineksen poistamisesta jalkakäytävältä. Lisäksi tontinomistajan velvollisuutena on tarvittaessa poistaa jalkakäytävälle tai sen vierelle kertyneet lumivallit sekä pitää jalkakäytävän viereinen katuojia ja sadevesikouru lumettomana ja jäättömänä.

Tontinomistaja vastaa myös tontille johtavan kulkutien kunnossapidosta.

Pyörätien sekä rakenteellisesti toisistaan erotamattoman jalankulku- ja pyörätien kunnossapito kuuluu kunnalle sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään.

Kunta voi päättää kävelykadun, pihakadun ja muun erityistä liikennetarvetta palvelevan kadun kunnossapitovelvollisuuden jakautumisesta toisin kuin 1 momentissa säädetään. Tontinomistajalle näin määrättävä kunnossapitovelvollisuus ei kuitenkaan saa olla olennaisesti ras-

kaampi kuin tontinomistajalle muutoin tämän lain mukaan kuuluva kunnossapitovelvollisuus.

8 §

Kunta voi päätöksellään ottaa kokonaan tai osittain huolehtiakseen tontinomistajalle 4 §:n mukaan kuuluvista kunnossapitotehtävistä yhden tai useamman tontin osalta, kaikilla asemakaava-alueilla tai asemakaavan määrättyllä osalla.

Jos pientalovaltaisella alueella ei saavuteta tämän lain mukaista kunnossapidon tasoa tai jos kunnossapitotehtävät jakautuvat alueen tontinomistajien kesken erityisen epätasapuolisesti, kunnan on päätöksellään otettava kokonaan tai osittain huolehtiakseen tontinomistajille 4 §:n 1 momentin mukaan kuuluvista kunnossapitotehtävistä. Edellytyksenä kuitenkin on, että kunnossapito voidaan järjestää tarkoituksenmukaisena alueellisena kokonaisuutena ja että alue soveltuu koneelliseen kunnossapitoon.

Kunnan ottaessa huolehtiakseen tontinomistajalle 4 §:n mukaan kuuluvista kunnossapitotehtävistä vastuu niistä siirtyy kunnalle.

Kunnossapidon maksuista säädetään 14 b §:ssä.

8 a §

Ennen 4 §:n 4 momentin ja 8 §:n 1 ja 2 momentin mukaisen päätöksen tekemistä päätösehdotuksen pitämisestä julkisesti nähtävänä on etukäteen ilmoitettava kunnan ilmoitustaululla ja vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Päätösehdotuksesta on annettava tieto aloitteen tekijöille. Lisäksi sellaisesta päätösehdotuksesta, jolla kunta ottaa tontinomistajien tehtäviä huolehtiakseen, on annettava tieto alueen tontinomistajille. Tiedoksi-anto voi tapahtua tavallisella kirjeellä. Muistutus ehdotuksesta on jätettävä kunnalle 14 päivän kuluessa ehdotuksen nähtäville asettamisesta tai kirjeen tiedoksisaamisesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös annetaan tiedoksi aloitteen tekijöille. Päätös annetaan todisteellisesti tiedoksi niille tontinomistajille, joita päätös koskee siten kuin hallintolaisissa (434/2003) säädetään.

9 §

Kadun puhtaanapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu siistinä ja terveydellisesti tyydyttävänä, kuten kadulle kerääntyneen lian, lehtien, roskien ja irtonaisten esineiden sekä rikkaruohon poistamisen ajoradalta ja jalkakäytävältä.

10 §

Tontinomistaja ei ole velvollinen pitämään puhtaana ajoradan vastakkaisella puolella olevaa pyörätietä tai jalkakäytävää. Jos katualueella on istutus, ei istutusaluetta lueta kuuluvaksi siihen alueeseen, jonka tontinomistaja on velvollinen pitämään puhtaana. Tällaisessa tapauksessa ulottuu tontinomistajan velvollisuus pitää katu puhtaana enintään 24 metrin etäisyydelle tontin rajasta. Istutuksen kautta tontille johtavat kulkutiet on tontinomistajan kuitenkin pidettävä puhtaina. Edellä tässä momentissa säädetystä poiketen tontinomistajalle kuuluu enintään 3 metrin etäisyydelle tontin rajasta ulottuvan, tonttiin välittömästi rajoittuvan viherkaistan ja ojan alueella roskien poistaminen, muu puhtaanapito ja kasvillisuuden siistinä pitäminen.

Muilta osin kadun puhtaanapito kuuluu kunnalle. Kunnan velvollisuutena on pitää puhtaina myös kadulla olevat istutukset, kadun kalusteet, korokkeet, suojakaiteet, liikennemerkkit ja muut vastaavat laitteet.

13 §

Kunta voi päätöksellään ottaa huolehtiakseen tontinomistajalle tämän lain mukaan kuuluvista puhtaanapitotehtävistä määrättyjen katujen tai tehtävien osalta.

Kunnan ottaessa huolehtiakseen tontinomistajalle 10 §:n mukaan kuuluvista puhtaanapitotehtävistä vastuu niistä siirtyy kunnalle.

Puhtaanapidon järjestämistä koskevan päätöksen valmisteluun ja tiedoksiantoon sovelletaan, mitä 8 a §:ssä säädetään kunnossapidon järjestämistä koskevasta päätöksestä.

Puhtaanapidon maksuista säädetään 14 b §:ssä.

14 §

Kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea kunnossa- ja puhtaanapitotyön:

1) suoritustapaa ja siinä käytettäviä laitteita ja aineita;

2) suoritusaikaa;

3) lumen käsittelyä, sijoittamista ja poiskuljettusta; sekä

4) katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevien kunnallisten määräysten laatimista koskevaan menettelyyn sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään rakennusjärjestyksen laatimisesta. Määräykset annetaan kunnan päätöksellä. Ne on annettava alueelliselle ympäristökeskukselle ja poliisille tiedoksi.

14 a §

Työstä vastaavan on tehtävä työstä kadulla ja yleisellä alueella ilmoitus kunnalle. Työ voidaan aloittaa heti, kun kunta on antanut suostumuksen työn aloittamiseen. Jos kunta ei ole käsitellyt ilmoitusta 21 vuorokauden kuluessa, työ voidaan kuitenkin aloittaa.

Ilmoitukseen on liitettävä selvitys, jossa osoitetaan tarvittavassa laajuudessa alueen työnäikainen käyttö, työn kesto, työssä käytettävien laitteiden ja rakenteiden sijoitus, tilapäinen liikennejärjestely kaikki liikennemuodot huomioon ottaen sekä työstä vastaava henkilö ja hänen ammattipätevyytensä. Tämän lisäksi kunta voi vaatia muitakin ilmoituksen käsittelemiseksi tarpeellisia selvityksiä.

Kunta voi antaa ilmoituksen johdosta työn suorittamisesta määräyksiä, jotka ovat tarpeen työstä mahdollisesti liikenteen sujuvuudelle, turvallisuudelle ja esteettömyydelle, kadulla ja yleisellä alueella sijaitseville johdoille ja laitteille sekä kadun ja yleisen alueen rakenteille aiheutuvan haitan ja vahingon vähentämiseksi. Työmaalla on oltava taulu, josta ilmenevät työn

suorittaja ja työstä vastaavan yhteystiedot. Ilmoittajan on pidettävä työalue puhtaana ja saatettava alue hyväksytyin työajan kuluessa työtä edeltäneeseen kuntoon.

Kunnan antamien määräysten lainmukaisuus voidaan saattaa kunnan rakennusvalvontaviranomaisen ratkaistavaksi.

Rikkoontuneet johdot, laitteet ja rakenteet saadaan merkittävien vahinkojen estämiseksi korjata välittömästi. Korjaamisesta on ilmoitettava kunnalle niin pian kuin mahdollista ja annettava 2 momentissa tarkoitettu selvitys.

14 b §

Kunta voi vuosittain periä 8 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 13 §:n 1 momentissa tarkoitetuista, huolehtiakseen ottamistaan, kunnossapito- ja puhtaanapitotehtävistä aiheutuneet kustannukset kyseisten alueiden yleiseen käyttöön luovutettujen katujen varsilla olevien tonttien omistajilta.

Kunta voi periä maksun, joka perustuu 14 a §:ssä tarkoitettun ilmoituksen tarkastamisesta ja työn valvonnasta kunnalle aiheutuneisiin kustannuksiin.

Kunta voi periä aikaan, alueen laajuuteen ja alueen keskeisyyteen perustuvan kohtuullisen maksun alueen tilapäisestä käyttämisestä 14 a §:ssä tarkoitettulla tavalla työmaana, jos alue rajataan pois yleisestä käytöstä. Maksu peritään yhden työmaan osalta vain kerran. Maksua ei peritä, jos työ tehdään kunnan suorittaman kadun rakentamiseen liittyvän muun työn yhteydessä. Maksua ei peritä siltä ajalta, jonka alue on työmaana työstä vastaavasta riippumattomasta syystä, jota ei voida ennakoida.

Kunta ja poliisi voivat periä 16 §:n 4 momentissa tarkoitettun välittömän vaaran torjumisesta aiheutuneet erityiset kustannukset siltä, jonka toiminnasta tai laiminlyönnistä vaara on aiheutunut. Erityisiä kustannuksia ovat sellaiset työstä tai kaluston käytöstä aiheutuneet kustannukset, jotka eivät johdu tavanomaisesta valvontatyöstä tai tavanomaisesta kaluston käytöstä. Kustannusten maksamiseen ja perimiseen sovelletaan, mitä uhkasakkolain (1113/1990) 17 §:ssä säädetään.

Kunta hyväksyy maksujen määräämisen perusteet sisältävän taksan. Kunta saa käyttää verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) mukaisesti saamiaan tietoja maksujen määräämisessä.

15 §

Kunnan määräämä viranomainen (*kunnan valvontaviranomainen*) valvoo, että kadun ja yleisten alueiden kunnossapito- ja puhtaanapitovelvollisuus täytetään. Kunnan valvontaviranomaisen tehtävien siirtämiseen sovelletaan, mitä kuntalaissa (365/1995) säädetään.

Poliisi valvoo kunnan valvontaviranomaisen ohella, ettei kunnossapito- ja puhtaanapitovelvoitteen laiminlyönnistä aiheudu vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle.

16 §

Jos joku ryhtyy toimiin tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti taikka lyö laimin tässä laissa säädetyn tai sen nojalla annettuun määräykseen perustuvan velvollisuuden, kunnan valvontaviranomainen voi velvoittaa hänet täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai uhalla, että kunta tekee tekemättä jätetyn työn hänen kustannuksellaan. Samoin voidaan niskoittelijaa, jos erityiset syyt sitä vaativat, sakon uhalla kieltää jotain tekemästä.

Jollei kunta täytä sille kuuluvaa kadun ja yleisten alueiden kunnossapito- ja puhtaanapitovelvollisuutta, alueellinen ympäristökeskus voi velvoittaa kunnan siihen sakon uhalla.

Uhkasakkoa ja teettämishukkaa koskevassa asiassa noudatetaan muutoin, mitä uhkasakkolaisissa säädetään.

Jos 1 momentissa tarkoitettusta laiminlyönnistä aiheutuu välitöntä vaaraa turvallisuudelle, kunnan valvontaviranomaisen alaisella viranhaltijalla on oikeus välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin vaaran poistamiseksi. Asiasta on ilman aiheutonta viivytystä ilmoitettava kirjallisesti laiminlyöjälle. Asia on saatettava ilman aiheutonta viivytystä kunnan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi, jonka on tehtävä asiassa päätös. Poliisilla on vastaavasti tässä momentissa tarkoitettu oikeus, jonka käyttämisestä poliisiin on ilman ai-

heetonta viivytystä tehtävä päätös. Päätös saataan laiminlyöjän tietoon.

17 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö

- 1) 2 luvun mukaisen kunnossapitovelvollisuuden,
- 2) 3 luvun mukaisen puhtaanapitovelvollisuuden,
- 3) ryhtymisen 5 §:n mukaisiin väliaikaisiin toimiin liikenteen varoittamiseksi taikka
- 4) 5 tai 14 a §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden,

on tuomittava, jollei tekoa ole pidettävä vähäisenä tai laiminlyöjää ole 16 §:n mukaisesti velvoitettu täyttämään velvollisuuttaan sakon uhalla taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain säännösten rikkomisesta* sakkoon.

Tässä pykälässä rangaistavaksi säädetystä menettelystä tuomitaan rangaistukseen se, jonka velvollisuuksien vastainen laiminlyönti on. Tätä arvioitaessa on otettava huomioon asianomaisen asema, hänen tehtäviensä ja toimivaltuuksiensa laatu ja laajuus sekä muutenkin hänen osuutensa lainvastaisen tilan syntyyn ja jatkumiseen.

18 §

Tämän lain 14 §:n nojalla annettuun kunnan päätökseen, 15 §:n nojalla annettuun päätökseen, joka koskee valvontaviranomaisen määräämistä tai sen tehtävien siirtämistä sekä 14 b §:n nojalla annettuun taksan hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin kuntalaissa säädetään.

Muihin tämän lain nojalla annettuihin päätöksiin kuin 1 momentissa ja 17 §:ssä tarkoitettui-

hin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Ennen muutoksen hakemista 14 b §:n 1—3 momentin mukaisten maksujen määräämiseen maksuvelvollisen on tehtävä 14 päivän kuluessa maksulipun saamisesta muistutus maksun perimisestä päättävälle kunnan viranomaiselle. Muistutuksen johdosta on tehtävä uusi päätös, ja maksuvelvolliselle on lähetettävä uusi maksulippu.

19 §

Joka omistaa yleiseen käyttöön luovutetun kadun varrella rakennuskorttelissa olevan maa-alueen, jolla ei ole voimassa sitovaa tonttijakoa tai jota ei ole merkitty kiinteistörekisteriin, on velvollinen pitämään kadun kunnossa ja puhtaanä niin kuin tontinomistaja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 200 .

Valtuusto voi ennen lain voimaantuloa päätätä, että kunta ottaa hoidettavakseen seuraavat tehtävät määrätystä ajankohdasta, kuitenkin viimeistään kahden vuoden kuluttua lain voimaantulosta:

- 1) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu velvollisuus poistaa liukkauden torjumiseen käytetty kiviaines;
- 2) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettu kunnan velvollisuus pitää kunnossa rakenteellisesti toisistaan erottamaton jalankulku- ja pyörätie;
- 3) 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu kunnan velvollisuus ottaa huolehtiakseen tontinomistajien kunnossapitovelvollisuudesta.

Helsingissä 15 päivänä kesäkuuta 2005